



EGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 7.

V četrtek 13. svečana.

1851.

Nar slajši serce.

Serce nar ljubeznjivši
V nebesih in na sveti!
Kdo da mi, grešnim sinu,
Od tebe pesem peti?

O Jezus, tvoje sladko serce
Naj ljubijo, časte
Vse ljudstva, vsi jeziki,
Vse angelske versté *).

Ti serce si pohlevno,
Si serce Jezusovo;
Ti serce, si vse krotko,
Si serce Jagnjetovo.

Ti serce si ponižno,
Oh daj spoznat' mi tebe,
De tebe vsak čas išem,
Ne išem sam'ga sebe.

Ti serce si vse čisto,
Nad belo liljo belo,
O de b' tud moje serce
V nedolžnost' obelelo!

Ti serce si dobrotno,
Dobrotno vsim ubožnim,

Dobrotno vsim dobrotnim,
Dobrotno vsim nedolžnim.

Ti serce si ljubljivo,
Ti ljubiš vse goreče,
Ti ljubiš vse proseče,
Te ljubiš te ljubeče.

Ti serce si ljubljivo,
Kdo te dohvalil bode?
Ti ljubiš mlade, stare,
Ti ljubiš vse narode.

O serce, sveto serce!
Si vse ljudi rešilo;
Človeško ktero serce
Ti to bo povernilo?

O serce, sladko serce!
Z roso nebes napajaš
Pravične in nedolžne,
Zveličanje jim dajaš.

O serce, dobro serce!
Vse grešne k sebi vabiš,
Vse hudo, kar so storili,
Poboljšanim pozabiš.

O serce, ljubo serce!
Zakaj te svet ne ljubi?

Uněmi ga k ljubezni,
Nikar ga ne pogubi!

O serce, milo serce!
Zakaj te star' ne ljubi?
Ogrej ga k nov' ljubezni,
Nikar ga ne pogubi!

O serce, sladko serce!
Zakaj te mlad' ne ljubi?
Serce mu vžgi v ljubezni,
Nikar ga ne pogubi!

O Jezus, u vsih sercih
Ljubezni iskro vtetni,
Zgubljene vse ovelce
Na pravo pot zaverai!

Dolžni smo vsi te ljubiti,
Ker vsih dolge si vmival,
Za vse britkosti terpel,
Oh, kri za vse prelival!

O serce nar sladkejši!
Mi vsi v stotěre glase
Te hvalimo, častimo
Zdaj in na večne case.

J.

Edina pot v nebesa

ali

podučenje od razločkov prave katolske vere
memo drugih nekatolskih ver.

(V pogovorih med duhovnim pastirjem in vernikom.)

Spisal Peter Hicinger.

Deseti pogovor.

Nauk od s. zakramentov sploh, od s. ker-
sta, s. birme in s. rešnjiga Telesa po-
sebej.

V. Ko so, Gospod Oče! od gnade božje go-
vorili, so svete zakramente, v katerih gnado dobi-

* Se zamore pri vsakim odstavku ponavljati.

vamo, le nekoliko v misel vzeli; tukej je pa mende
tudi veliko razločka med katolčani in evangeljci?

D. To ste že iz poprejšnjiga posneti znali.
zlasti vam pa tiste bukvice naznanijo, ker celo
malo zakramentov štejejo. Vzamimo nar pred ka-
tolski nauk od s. zakramentov, v katerim je greška
cerkev z rimsko enake misli. Kaj so s. zakra-
menti?

V. Sveti zakramenti so vidne znamenja nevidne
gnade božje od Jezusa Kristusa v naše posvečenje
in zveličanje postavljeni.

D. Pravite tedaj, de so zakramenti vidne
znamenja, ali gnado božjo samo pomenijo?

V. Zakramenti gnado, ktero pomenijo, tudi
podele.

D. To je nauk katolske cerkve, razločen v Tridentinskem zboru novovercam nasprot; očitni je pa tudi iz s. pisma. Zakaj kadar stoji v s. pismu, de po vodi in s. Duhu je človek prerojen, so mu grehi oprani, de po pokladanji rok in molitvi apostelnov so verni prejeli s. Duha, de katerim učenci Gospodovi grehe odpusté, so jim odpušeni: kaj pač to družiga pové, kakor de po teh vidnih znamenjih človek gnado zares zadobi? Res de voda nima sama po sebi moči očiščenja duše, ne olje po svoji naturi moči poterjenja v veri; ampak tako moč imajo te stvari po Jezusu Kristusu. Ker je človek iz duše in telesa, mu Bog tudi dušno posvečenje po telesni poti deliti hoče; in kakor je kdaj vidna stvar, prepovedani sad, človeku smert prinesla, tako mu zdaj vidne znamenja življenje dajo. Koliko pa je s. zakramentov?

V. S. zakramentov je sedem, namreč s. kerst, s. birma, s. rešnje Telo, s. pokora, s. poslednje olje, s. mašnikovo posvečenje in s. zakon.

D. Toliko jih je postavil Jezus Kristus, kakor se od vsih najde spričevanje v s. pismu; in ako bi od kteriga zakramenta s. pismo dosti razločno ne govorilo, nam priča vedno izročilo katolske cerkve, ktero je bilo poslednjič v Tridentinskem zboru poterjeno. Sej tudi toliko s. zakramentov ravno vsim velikim človekovim potrebam zadosti. O rojstvu pride s. kerst, de človek ni samo za zemljo, ampak tudi za nebesa rojen; o dorašanji mu da s. birma tudi duhovno rast v gnadi in veri; med tekm telesniga življenja mu s. rešnje Telo ohranjuje tudi dušno življenje, in s. pokora mu ga zopet povračuje, ko je z greham zgubljeno; v smertni slabosti in o koncu življenja s. poslednje olje dušo in telo poterdjuje; in zadnja dva zakramenta za dva poglavitna stanova, duhovniga in zakonskiga, potrebno gnado delita. Eniga teh zakramentov naj bi ne bilo, in pomanjkanje se bi globoko čutilo.

V. Res je naš Zveličar modro in dobrotljivo za vse duhovne potrebe človekove skerbil.

D. Ni torej dosti prašati, ali so nam s. zakramenti potrebni ali ne; ampak na razložik je pogledati, kako nas s. zakramenti posvečujejo.

V. De, nekteri zakramenti nam posvečujejo gnado v nas pomnožijo, ko smo bili že popred v nje stanu ali na duši živi, in tedaj se imenujejo zakramenti živih. In verh tega se duši v nekterih zakramentih neizbrisljivo znamenje vtisne.

D. Letá razložik nas uči katolska cerkev, naznani ga tudi več ali manj s. pismo, in razjasnijo ga razne potrebe, za ktere so s. zakramenti postavljeni. V s. kerstu je začetik posvečujoče gnade, in v s. pokori je njeno ponavljanje po zgubi; v drugih zakramentih se pa gnada pomnožuje, ko se je večji obilnost potrebuje. Neisbrisljivo znamenje pa se v tistih zakramentih dobi, kjer človek tudi posebne pravice prejme; v s. kerstu namreč se da pravica otrok božjih in erbsine nebeske, v s. birmi čast vojsakov božjih, in v mašnikovem posvečevanju duhovna oblast, kot namestnikov Kristusovih. Še ostane prašanje zastran njih, kateri imajo oblast s. zakramente deliti, in kateri jih hočejo prejeti.

V. Oblast s. zakramente deliti razun s. kersta v sili imajo škofje in mašniki; kdor pa jih hoče prejeti, mora imeti potrebno pripravo.

D. Tega ni potreba zdaj dalje razlagati, ker je bilo že v nauku od cerkve in od gnade božje pojasnjeno. Oblasti si ne more nihče vzeti, razun komur jo da Kristus; in priprava tudi ni z golo

vero zadostna, ampak mora upanje in ljubezin in duha pokore obseči.

V. Željini sim že slišati, kaj mi bodo od evangeljske vere zastran s. zakramentov povedali; v tistih bukvicah sta le dva zakramenta najti, drugi pa so v nič djani.

D. Prav za prav reči evangeljci vse zakramente v nič denejo. Glejte Luter je v začetku že terdil, de zakramenti so gole znamenja, de le vera gnado dodeli; pozneje se je sicer malo popravil, in učil, de zakramenti odpusenje grehov, pravičnost in zveličanje dajo tistim, kateri se jih z vero poslužijo. Calvin nasprot je pri tem ostal, de zakramenti so gole znamenja, in človeka le bolj zagotovijo, de je gnado prejel; de pa to ni po nauku s. pisma, ste iz poprejšniga razumeti znali. Socinijanam so zakramenti le neke posebne navade brez višjiga pomena; in po njih se zdanji evangeljci tudi večjidel ravnajo, nekteri pa so s. zakramente že popolnoma zametvati začeli. Kako bi pač tajisti na s. zakramente kaj več deržati mogli, kateri od Kristusoviga odrešenja in od njegove gnade celo nizke misli imajo? Zatorej tudi v tistih bukvicah, kakor sim že opomnil, pri zakramentih nič od gnade božje ne najdete; še besede od odpusjenja grehov niso na ravnost, ker ne stoji: „zaupaj, tvoji grehi so ti odpušeni“, ampak: „zaupaj, tvoji grehi ti bodo odpušeni“. Po takim se ni čuditi, de je pri novovercih število zakramentov toliko majhno; ker se namreč v s. zakramentih malo ali nič gnade ne dobi, ker so le znamenja, sta za razločka voljo dosti dva, eden za začetik, drugi pa za drugi čas pozemeljskiga življenja.

V. Čudno je to, ker novoverci pravijo, de Kristus je le dva zakramenta postavil, ko vonder v s. pismu jih sedem naznanjenih najdemo; pa mende tistim ljudem, ki s. pismo jemljejo in razlagajo, kakor se jim zdi, ni mogoče tudi jasne resnice zatajiti.

D. Pri novovercih je pač marsiktera reč čudna. Veste, de je bilo pri nauku od cerkve povedano, kako de pri luteranih, kalvinijanih in evangeljcih ni razločka med duhovšino in drugimi verniki; menite pa, de tedaj pri njih vsak sme kerševati? Naha; le tisti, ktere srenja zato postavi, smejo cerkvene opravila opravljati; Calvin še celo ni pripustil, de bi kaka ženska otroka v sili kerstila, raji naj je otrok tako umerl. Evangeljci zdaj terdijo, de se k vrednimu zavživanju zakramenta s. pokoro in poboljšanjem življenja pripravljajo; Luter pa je golo vero per vsakim človeku, še celo pri komaj rojenih otrocih naprej stavljal, katolsko cerkev vonder je gerdo grajal, kakor de bi grešnikom brez pokore s. zakramente delila.

V. Mende ti ljudje v resnici ne vedo, kaj govoré.

D. Vzamimo zdaj s. zakramente posebej, in sicer nar pred zakrament s. kersta. De je s. kerst Kristus postavil, tudi evangeljci spoznajo, ker opomnijo njegove besede: „Pojdite po celim svetu, učite vse narode, in keršujte jih v imenu Očeta in Sina in s. Duha“. V tem pa, kaj je moč s. kersta, gremo katolčani in evangeljci narazin. Kaj je katolški nauk od gnade s. kersta?

V. V s. kerstu je človek po vodi in besedi božji od poerbaniga greha in vsih pred kerstam storjenih grehov očiščen, zadobi odpusenje časnih in večnih strafig, in je v Kristusu kakor nova stvar v večno življenje prerojen in posvečen, ker zadobi posvečujočo gnado božjo, po kateri postane otrok božji in erbič nebeskiga kraljestva; tudi neizbrisljivo znamenje se duši vtisne pri tem zakramentu.

D. Obilna gnada se tedaj v s. kerstu čez človeka razlije, in de je res tolika, se prepričamo iz s. pisma, ker Jezus pravi: „Kdor veruje in je keršen, bo zveličan;“ in apostelj opominja: „Naj se da vsak kerstiti v odpusenje grehov;“ in, zopet drugi apostelj piše: „Zveličal nas je v kopeli pre-rojenja in ponovljenja s. Duha“. In voda, prav za prav oblivanje z vodo, z božjo besedo vred: „Jaz te kerstim v imenu Očeta in Sina in s. Duha“, je pač prav živo znamenje takih gnad. Druge prasa-nja naj memo pustimo, ker so že pred na versti bile, razun tega: ali je s. kerst vsakimu človeku potrebin?

V. S. kerst je vsakimu človeku, bodi si tudi še majhin otrok, tako potrebin, de brez njega ne more izveličan biti.

D. Resnično je to, kakor Jezus sam pove: „Kdor ne bo preroben iz vode in s. Duha, ne pojde v nebeško kraljestvo“. Zatorej katoliška cerkev ne keršuje samo odraslih, ampak hiti že otrokam s. kerst deliti.

V. Novovercam pa s. kerst gotovo nima tolike pomembe, kakor iz poprejšnjiga razumem.

D. Luter je učil, de v s. kerstu se zadobi od-pusenje poerbaniga greha; vonder je menil, de s tem je greh le od zunej pokrit, znotrej pa človek še ostane grešnik; od posvečenja tudi ni nič vedil povedati, nasprot pa je terdil, de se v s. kerstu ze za naprej zadobi tudi odpusenje prihodnjih djanj-skih grehov. Calvin pa, ker so mu zakramenti gole znamenja, od kersta ni vedil drugiga, kakor de se ondi človeku kot v podobi pokaže, kako mu je po veri ves greh odpusen bil, in de se mu to odpusenje v tem zakramentu bolj zagotovi. — Vsak lahko spozna, kako malo gre to z besedo Jezusovo vkupej, kateri pravi, de je človek iz vode in s. Duha preroben. Zdanji evangeljci pa na kerst le toliko še derže, kolikor v njem vnano navado spoznajo, po kateri je človek v cerkev vzet; zato-rej stoji v tistih bukvicah, de tudi njih otrociskozi kerst v cerkev stopijo; od odpusjenja grehov, od posvečujoče gnade ni nobene besede. Luter je kerst še za potrebin imel, Calvin že malo, zdanji evangeljci pa tako ali tako; sej še kateri keršujejo otroke, jih ne keršujejo vsi v imenu s. Trojice, am-pak eni v imenu Boga, drugi v imenu cerkve. Za-torej katoliška cerkev dan današnji tiste evangeljce, kateri se v njo povernejo, s pogojo ali s pristav-kam kersti, kadar se na njih kerst ne more zanesti.

V. Daleč so zares že marsikteri v svoji do-mišljeni veri prišli!

D. Vzamimo pa zdaj drugi zakrament, s. bir-mo. Na ta zakrament gre že beseda Jezusova: „Kdor v mene veruje, poteko iz njega studenci žive vode“, ker piše evangelist, de je to Jezus govo-ri od s. Duha, kteriga bodo njegovi verniki pre-jeli. Kako pa so verniki s. Duha in njegove dari prejimali, pove zopet s. pismo, kako de sta namreč Peter in Janez v Samarii roke na keršene pokla-dala in molila, in kako de je s. Pavel v Efezu ravno tako storil. Ako bi Jezus sam posebniga zakramenta s. birme ne bil postavil, zakaj bi bila perva aposteljna nalaš v Samarijo hodila? čimu bi bil s. Pavel učence tako skerbno prašal, ali so že s. Duha prejeli? Res de imena s. birme ni v s. pismu, pa je reč sama na sebi ondi povedana, in to je zadosti. Glejte, potem vsim je pa terdil Lu-ter, Calvin, in terdijo še zdanji evangeljci, de s. birme Kristus ni postavil, de je le cerkvena nepo-trebna navada. Katoliška cerkev je s. birmo od

kdaj imela, pa ona jo ima kakor jo je izročeno prejela po aposteljnih od Kristusa; to je tudi po-slednjič v Tridentinskim zboru poterdila. Pa tudi v greški cerkvi je zakrament s. birme vedno spo-znan, samo de ondi tudi mašnikom dopuste birmo-vati, ko pri nas le škofje birmujejo.

V. Ali pač novoverci nič ne pomislijo, de je človeku potrebna taka gnada, kakoršno s. birma dodeli, de je namreč v veri poterjen, de jo stano-vitno spozna in po njej živi?

D. Sej ste slišali popred, kako so novoverci kdaj menili, de v človeku brez njega vse Bog sam dela, zdaj pa, de človek vse sam stori; tako jim ni bilo ne pred ne zdaj za gnado skerbeti. Von-der to navado so imeli, de so otroke pred prvim obhajilam nekaj podučevali, in potem s pokladijem rok nad njimi molili; pa tega niso nikakor za za-krament šteli. Pridemo zdaj na nar svetejši zakra-ment, to je zakrament s. rešnjiga Telesa, kteriga novoverci le Gospodovo večerjo imenujejo.

V. Mende je že v imenu razložik zato, ker katolčani v tem zakramentu verujemo pravo telo in pravo kri našiga Gospoda in Zveličarja Jezusa Kri-stusa v podobah kruha in vina, evangeljci pa kak drugač mislijo.

D. Katoliški nauk od zakramenta s. rešnjiga Telesa se opira na besedo Jezusovo in apostolsko v s. pismu, in na vedno spričevanje s. cerkve. Ta presveti zakrament je namreč Jezus pri zadnji večerji postavil, ko je posvetil kruh in vino, in apo-steljnam vžiti dal rekoč: „Vzamite in jejte, to je moje telo. Vzamite in pite vsi iz tega keliha, to je moja kri.“ Pomen teh besedi je očitin, ako ga človek z napačno modrostjo noče temniti. Po po-svečenji namreč Jezus ni več rekel: „ta kruh, to vino“ ampak: „to je moje telo, moja kri;“ kruh se je tedaj spremenil v telo, in vino v kri Jezusovo, samo podobe kruha in vina so ostale. Ako bi ko-mu te besede temne bile, jih razjasnijo besede, ktere je Jezus govoril, ko je od tega s. zakramen-ta naprej pripovedoval: „Jaz sim pravi kruh, kateri sim z nebes prišel. Moje meso je res jed, moja kri je res pijača. Kdor je moje meso, in pije moje kri, ima življenje v sebi.“ In te besede je Jezus tudi nevernim Judam nasprot govoril, in jih ni nič drugač razložil, ko so se nad njimi pohuj-ševali. Važne so tudi besede aposteljnov od vži-vanja te svete skrivnosti: „Kdor nevredno je in pije, je in pije sam sebi sodbo, ker ne razloči te-leesa Gospodoviga.“

V. Te besede res svetlo dajo spoznati, kaj de je od tega s. zakramenta vrovati, de je nam-reč tukej pravo telo in prava kri Jezusa Kristusa vpricho.

D. In sicer v tem zakramentu ni mrtvo telo in mervta kri, zakaj to je jed življenja, ne tudi ločeno od božje nature Jezusove, ker človeška na-tura Jezusova ne obstoji sama zase, ampak le z božjo vkupej; v tem zakramentu tedaj kristijan Je-zusa samiga prejme, z dušo in telesam, s kervjo in mesam, po božji in človeški naturi in tudi v vsaki podobi posebej je cel Jezus pričujoč. Z Jezusam vred pa je v tem zakramentu tudi obilnost gnade in življenja. To resnico je katoliška cerkev vedno spoznala, kakor se iz bukev cerkvenih učencov in iz bukev za očitno božjo službo gotovo spriča, kakor je bilo v nekterih zborih popred, in posled-njič v Tridentinskim zboru spoznano: zatorej ona vedno uči, de je v tej skrivnosti Jezus moliti. To z nami vred terdi tudi greška cerkev, samo

de namesti opresniga drugi kruh jemlje k zakramentu, kar pa ni bistvena reč. Po veri katolske cerkve pa imajo zdaj škofje in mašniki oblast kruh in vino v telo in kri Jezusovo spremeniti, ker je Jezus rekel le aposteljniam: „To storite v moj spomin.“

V. In temu nasprot, kaj uče novoverci?

D. Luther ni mogel resnice cele tajiti, pa jo je spatil: rekel je, de je Kristus s kruham in vinom vred pričo, in sicer le takrat, ko kristijan to jed z vero vžije: učil je, de kruh in vino ostane, in de svete skrivnosti ni tukej razun med vživanjem, de tedaj tega zakramenta ni moliti. Kalvin pa v tem zakramentu ni družiga spoznal, kakor zgolj spomin na Gospoda: in tako, de si ravno na drobno imajo novoverci razne misli, menijo tudi zdaj evangeljei. Zatorej tega zakramenta v tistih bukvicah ne imenujejo s. rešnjiga Telesa, ampak le večerjo Gospodovo: pravijo, de obhajajo spomin njegovih dobrih del, ne pa tudi njegove pričujočnosti, de obhajajo zvezo ljubezni med vsimi ljudmi ne pa tudi z Jezusom. Čudno je posebno, ko v svojih tempeljnih luterani in kalvinijani vkup Gospodovo večerjo vživajo, in jo eni kleče prejmejo, ker se nekaj Gospodove pričujočnosti verujejo, drugi pa stoje, ker goli spomin obhajajo: vidil sam to enkrat v mlajših letih. Novoverci sicer tudi Kristusa pričujočiga ne morejo imeti, ker njih pastori nimajo duhovne oblasti.

V. V tistih bukvicah pa je še toliko besede, de evangeljei kelih imajo pri večerji Gospodovi?

D. Katolska vera je, de je Jezus cel pod vsako podobo pričujoč: zatorej kdor ta sveti zakrament le pod eno podobo prejme, celiga Jezusa prejme. V prvih časih, ko se je s. obhajilo sploh med s. mašo godilo, so verni po navadi obe podobi prejimali: vonder ni bilo to vselej, na primeru pri bolnikih in jetnikih ne. Časoma se je podoba vina ali kelih memo pušati jela, ker je ni lahko hraniti, ni vsakimu človeku priležna, in se pri njej lahko svete skrivnosti nečast zgodi, nar bolj pa, ker je resnica, de tudi pod samo podobo kruha se cel Jezus prejme: le pri s. maši morate obe podobi ostati. Husiti na Češkem in po tem novoverci na Nemškem so začeli terdo obe podobi tirjati, in so djali, de brez keliha zakrament ni cel: tedaj tudi nam očitajo, de njih vera več zapopade kakor naša katolska. Pa ako ne verujejo Kristusa pričujočiga v presvetim zakramentu, kaj jim kelih pomaga? imajo pri vsim tem le malo ali nič, brez Kristusa ni življenja.

V. Res brez Kristusa nič ni: le njegova pričujočnost da v zakramentu moč, tolažbo, življenje; in le potem zna biti govorjenje od vredne priprave, ktero sicer tudi evangeljei tukej tirjajo.

Od presvetiga imena Jezusa.

II. Grehu zoper presveto ime Jezus.

(Konec.)

Od preklinovanja in bogokletstva — resi nas o Gospod!

Preklinovanja zoper Boga samiga se tisti delezniga stori, kdor od Boga, od sv. vere, od svetnikov ali svetih reči zaničljivo govori, ali se v svojim djanju zoper Boga in njegovo čast pevzdičuje. Tu les se steje tudi tako imenovana kletvinja, zakramentiranje itd. Tudi krivo-

verci se k le-tém štejejo, ki od Boga razodete verske resnice terdovratno tajé in svojoglavno zaničujejo, in se poglavarju vsiga kersanstva ne podveržejo, ki je Kristusov namestnik. — Bog ne daj, de bi, kterikrat čez Boga, čez božjo previdnost, hudo uro, slabo vreme ali drugo nesrečo godernjal!

Dobri otrok.

V Namuru so imeli kersanski šolski bratje šolo, kakor tudi po mnogih drugih mestih. Kjer so ti bratje šolo imeli, je mladost bila pošteno zrejena. To je enkrat tudi otrok med desetim in dvajsetim letam starosti lepo pričal. Eniga dne pride domu, blez nekoliko prepozno, in oče ga začne zavoljo tega neusmiljeno zmerjati, in ob enim božje ime kleti. Ubogi otrok od strahu medli, de je k takimu preklinjanju perložnost dal, se verže pred očeta na kolena in prosi: „Ljubi moj oče, prosim, tepite me, le ne preklinjajte več nikar!“ Oče vidi, kako je ljubeznjivi otročiček prestrašen zavoljo njegoviga preklinovanja, obmolke, si v spominu ohrani, in ni bilo več slišati od njega bogokletja. — Kdor nad samiga Stvarnika svoj jezik stegne, se mu bo hudo godilo.

Bogokletnese Bog oistro štrafuje.

Gospodar na Koroškem je imel dvanajst hlapcov. Na velikonočno nedeljo jim da po navadi pleče in pa velik hleb kruha namesto kolača, in jim reče: „Dočakali smo veliko noč; vžili ga bomo, če je božja volja“. Pervi hlapec prejme hleb, in zine strašno preklinjaje: „Naj bo božja volja, ali ne, v rokah ga imamo, zdaj ga bomo“. Na to se vstopi, in se perpravi kruh rezati. Ali, ko nož nastavi in k sebi potegne, mu zdersne — in vrat si z njim prereže. Per ti priči je bilo po njem! — Kdor do brotljivimu Bogu za njegove dari hvalčin ni, je hudodelnik.

Ne norčuj s svetniki!

V neki pivnici na Koroškem so nekteri ljudje pili na sv. Florjana dan, ko je ravno zunaj hiše procesija memo šla, in so podobo sv. Florjana z obhodam nesli. Gostnik pričujoče opomni, de naj gredo vunkaj molit, ker procesija gre. Neki nesramen pijanec pa jame prederzno jezicati, rekoč: „Kaj meni more sv. Florjan?“ Drugi gredo molit, on pa po hiši norčuje, rekoč: „Florjan, pojdi pit!“ Pa nanaglama vstane iz majhne meglice hudo vreme, in začne v hišo tistiga nesramniga človeka tako treskati, de mu je bilo vse do konca poderlo in pokončalo. — Bog in sv. Florjan — pred časnim in večnim ognjem nas ohrani!

Spoštuj cerkvene zaporedi.

V saboto 30. vel. serpana 1850 pride iz Rokavijone na Laškem mož okoli 50 let starna terg; ondi v pričo več ljudi cerkvene zapovedi zaničuje in kolikor more gerdo od njih govori, ker prepovedujejo ta dan meso jesti. Se baha, de njemu za take zapovedi ni mar, začne na tergu očitno meso jesti. Nekteri nespametni so se mu smejali, večji del ljudi pa je stermelo nad takim očitnim pohujšanjem, niso hotli toliciga oskrunstva dalje gledati, ter so se počasi razšli. Ta zanikernež pa, ki je bil viditi ves zaterjen v svojih pregrehah, je hotel pohujšanje še bolj očitno storiti. Na berst v sredi terga zleze, de bi zopet na drevesu skazo-

*) To dogodba je pravil nekdo, ki je sam pričujoč bil; naslednjo pa je ravno tisti iz verjetnih ust slisal.

val svoje preklinovanje svete vere. Ali ravno de je bil na drevo perlezel, in hotel prepovedano jed v usta nesti, odleti, kakor de bi ga bila nevidna roka pahnila, in s tako močjo na tla pade, de se je razpočil („crepuit medius“, pravi dopisovavec) in se mu drob razsul; kar znamenja življenja ta nesrečni človek ni več od sebe dal. To je s tem bolj čudno, ker je bilo drevo nizko, in kej taciga, de bi se človek razpočil, se sicer ne zgodi, če človek tudi visoko pade. Razun tega se je čez nekaj trenutkov tako hud neuduh razširil, de niso samo pričujoči, ampak tudi bližnji prebivalci zlo čez to tožili *). — Veliko jih je, ki čez cerkvene zapovedi jezika; še več tacih, ki zoper nje brez strahu grešijo. Tudi ti bodo svoj del dosegli, zakaj Jezus je djāl, de je taki nejeverniki in očitni grešniki, kdor cerkve ne posluša.

Za jed Bogu hvalo red, in vari se bogokletne norčije.

Pred nemarniga pijanca pernesó lep tolst kosec mesa. Ga pogleda in norčivo blekne prederzne besede: „Sam Bog mi ga ne ubrani, de bi ga ne jedel“. — Pa glej! prvi kosci, ki ga je v usta vtaknil, mu v gerlu obteci, iz kteriga je preklinovanje perslo, in nesrečni človek se je tako dolgo po hiši metal, de ga je zadušilo. — „Bog se ne da zasmehovati; kar kdo seje, to bo žel!“

Ne zaničuj božjih služabnikov, de ne boš smertno uro brez pomoči.

Hudobin človek, ki je zraven tega zmiraj drugod k spovedi hodil, in iskal kako bi bil brez prave spovedi, brez poboljšanja in pokore odvezo dobil, se ve de božjeropno, je rekel: „Rad bo na zadnje domači k meni persel, če bom le hotel po-nj poslati“. Zbolel je, in je res ponj poslal, ali prejden je duhoven persel, je on že pred sodbo stal! — V psalmih se bere: Nolite tangere christos meos, et in prophetis nolite malignari; to je: „Ne dotikajte se maziljencev (mašnikov) mojih, in s pre-roki (učeniki) nikdar hudobno ne delajte!“

Od koga so papeš pridigali.

Zlo redko je, de bi sveti Oče pridigali. Od Benedikta XIV., ki je sveto cerkev vladal od leta 1740 do 1758, je bilo sedem papežev do Pija IX. in ni nebeden pridigal. Pij IX. pa so imeli na sv. treh Kraljev dan 1847 v Rimu v cerkvi sv. Andreja kratko pridigo. Kaj so sv. Oče pridigovali? Potožili so, kako močno jih očetovsko serce boli, de se s kletvinjo in rotnjem tolikrat božjimu Imenu nečast dela. Na to so očetovsko posvarili, ker se postna zapoved zlo pogosto prelomljuje. Po tem so vse poslušavce za misjonarje postavili, to je, perporočili so jim, de naj vsak zmed njih kersansko opominja in z ljubeznijo posvari, ko bo kje ktero teh grešnih navad naletel. — Pisavec, ki je to iz Rima nazna-nil, pravi, de je od te pridige veliko sadú pričakovati, in de je sam vidil prostiga moža, ki se je jokāl, ko so mu pridigo svetiga Očeta pravili. — Taki misjonarji bratinskiga posvarjenja bodimo vsi: — nikar tega ne opustimo iz napčniga straha pred ljudmi.

Ne prederzni se nikdar zoper Boga godernjati!

Kmet je otožin pregledoval po polji, ko je bila toča pobila, in je rekel v nejevolji: „Bog, kaj

ti zdaj pomaga, de si nas tako nesrečne storil? — Ko bi trenil, je strela iz jasniga udarila — po božjim usmiljenji — vender le zraven njega, in ga ni ubila; ter je imel še perložnost svoje preklinovanje obžalovati. — Kdo si ti, pregrešni človek, de se prederzneš neskončno modrimu in vsigamogočnemu Stvarniku vkljubovati?

Klicanje v presveto ime Jezus.

Ime Jezus pomeni Zveličarja ali Odrašenika, in nas uči, koliko je on za nas storil, ker je za zveličanje naših duš svojo predrago kri prelil, in svoje življenje na križu dal. To ime nam vspomin kličee, kako zlo smo mu dolžni hvaležni in pokorni biti; nas pa tudi vabi, de naj vse zaupanje vnjega stavimo, de se bomo zveličali, ker nobeno drugo ime pod nebam ni ljudem dano, v kterim bi zamogli zveličani biti *).

Sveta cerkev želi, de naj bi verni kristjani presveto ime Jezus sosebno velikrat v sercu imeli, in z ustmi izgovarjali, zlasti pa ob smertni uri. Torej je papež Sikst V. 15. mal. serpana 1587 **) za vse prihodnje čase odpustike za sto dni dodelil vselej, kolikorkrat se pozdravi z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ in odgovori: „Amen, na večne čase!“ — Tistim pa, kteri v nar. svetejši imena Jezus in Marija pobožno kličeejo, dodeli Sikst V. za vselej 25 dni odpustika. Kteri pa ti presveti imeni večkrat kličeejo, in se pozdravljajo kakor je bilo pred rečeno, dodeli ravno ta papež popolnoma odpustike ob smertni uri, ako tisti čas presveti imeni Jezus in Marija s skesanim sercam z ustmi ali saj v sercu na pomoč pokličeejo. — Poslednjič pervoli imenovani papež ravno te odpustike tudi pridigarjem, in vsim tistim, kteri bodo učili, opominjali, se na rečeno pozdravljati, in večkrat v nar. svetejši imeni Jezus in Marija klicati. Te odpustike je poterdil tudi Benedikt XIII. z ukazam svetiga zbora za odpustike 12. prosenca 1728.

Ponorljenje sklepa.

Ker vidim in dobro zpoznam, kako sladko, kako sveto, kako mogočno je presveto ime Jezus; torej ponovim svoj sklep in imam terdno voljo, de bom z božjo pomočjo to nar. svetejši ime Jezus vselej s častiljivostjo in s premisljivim izrekoval, de ga tedaj nikoli ne bom nepridama v usta vzal. Ponovim tudi svoj terdni sklep, de ves čas svojiga življenja ne bom nikdar več klet, ne preklinjal, se ne rotill, ne perdušal, ne zaklinjal, ne izdajal, in de se bom s posebno skerbiljivostjo varoval vsih hudih grehov, ker se z njimi imenu Jezusu nečast dela. Moj dobrotljivi Bog in Gospod! poterdi me v ti volji po ravno tem Jezusu Kristusu Gospodu našim. Amen.

Moliter k presladkimu imenu Jezusu.

(Po Sincelnu.)

Nar dobrotljivi Jezus! zapiši svoje presladko ime Jezus v moje serce, de boš ti Jezus vselej v mojih ustih, v mojih mislih, v mojem sercu. O ljubeznjivo ime Jezus! ti sladko ime. O ljubeznjivo ime Jezus! ti tolaživno in zveličavno ime. Ker Jezus se pravi Zveličar, in Jezus je res Zveličar. Za to, o Jezus! hodi moj Jezus, kadar čujem. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar spim. O Jezus! bodi

*) Dj. ap. 4, 12.

**) Razpis „Reddituri“ etc.

moj Jezus, kadar molim. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar delam. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar sim v skušnjavi. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar te razžalim. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar sim v sili. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar sim v britkostih. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar sim bolan. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar sim v smertni nevarnosti. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar živim. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar umiram. O Jezus! bodi moj Jezus, kadar umerjem, de bodo moje poslednje besede: Jezus, Jezus, Jezus! Amen.

Povabilo k molitveni družbi.

Pavlova družba v Gracu misli katoličane sleherniga stanu, spola in starosti v vsih deželah kot deležnike z duhovno molitveno družbo združiti in si tako veliko molitvenih perdobiti, ki bodo vsak dan eno Česnasimarijo za povišanje svete vere in katoliške cerkve molili. Ti udje zamorejo vse odpustke zadobiti, ki so se Pavlovi družbi pervolili, in se tudi vdeležujejo vsih dobrih del, moltev in veliko svetih maš, ki jih sleherni družbini duhoven vsak mesec ali vsaj večkrat v letu za povišanje svete vere in za vse žive in mertve deležnike te družbe bere, za kar se od nobeniga udnit plačila ne tirja. Sprejemni list v to družbo je podoba njenih priporočnikov; na nji so zapisani vsi dnevi, v kterih se zamorejo odpustki zadobiti. Podobe se prodajajo v Gracu per Heriberto Lampelnu, posamezno po 2 kr., 25 skupej po 40 kr. Kdor hoče v to družbo stopiti, se oglasi per katoliškim duhovnu, kteri je perpravljen kerstne imena in primke tistih, ki so se oglašili, predstojniku Pavlove družbe v Gracu poslati, de se v versto deležnikov zapišejo. Tisti dan, v kterim se kdo oglasi, velja ob enim tudi kot dan sprejetja, če se tudi v Gracu pozneje zapiše. Dobro bi bilo, ko bi si tisti častiti gospodje, ki se hočejo za nabiro deležnikov posebno truditi, več sprejemnih listov omislili, ki jih bodo tistim, ki se bodo oglašili, precej dati zamogli. Ako pa hočejo cele občine, naprave, družbe itd. v to molitveno družbo stopiti, se družiga ne potrebuje kot naznanjenja imena občine ali družbe in zdajnega števila njenih udov. — Znano je, de posebno v današnjih časih sovražniki svete vere vse žile napenjajo, dragi zaklad, ki nam ga je sam Sin božji dal, iz sere vernih vzeti, jih odpeljati od studenca žive vode ter jim skopati prazne rupe. De pa svoj namen tolikanj gotovši dosežejo, se združijo in z združenimi močmi zopervse, kar ima keršanskiga duha, vojskujejo. Ali bomo mi križem roke imeli in gledali, kako sovražniki Jezusove ovčice davijo in v večno pogubljenje pahujejo? Ali nismo vsi katoličani per sv. birmi spoznali, de smo Jezusovi vojaki, de bomo raji kri prelili kakor pa Jezusovo bandero zapustili? Ali ne bomo tedej tudi mi za orožje prijeli in se za nar dražji zaklad, za sveto vero, zoper njene sovražnike vojskovali? Kakšno je pa to orožje? Ne meč, ne puša, ne nobena reč, kitelo rani, ampak duhovno orožje, molitev in sicer združena molitev pravičnih, ki ima toliko moč, de oblake predira. In Jezus sam pravi: „Se vam povem, de, ako se dva zmed vas zedinita na zemlji, se jima bo, za katero reč koli prosita, zgodila od mojiga Očeta, kteri je v nebesih. Zakaj kjer sta dva ali kjer so trije zbrani v mojim imenu, tam sim jest v sredi med njimi.“ (Mat. 18, 19. 20.) Če je pa Jezus z nami, kdo bo zoper nas?

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Madrida. O svetih treh kraljih je bila velika cerkvena slovesnost v kapeli kraljeviga dvora. Kraljica je po navadi tudi letas v treh umetno izdelanih srebernih posodah zlata, kadila in mire darovala. Židana obleka, ki jo je kraljica per tem opravilu imela, se je po dokončani slovesnosti Hijarskimu vojvodu dala, čigar rodovina ima že tri sto let sem pravico obleko, ki jo ima kraljica v praznik razglašnja Gospodoviga, za se tirjati. Obleke španjolskih kraljic se v rodovinskim zakladu vojvodov hranijo in vsakimu ptujcu, če za to prosi, pokažejo. Sreberne posode se pa cerkvam v dar dajo. —

Pariz. Svakinja ministra Guizot-a — gospa de Vén (Vaines) je se le 25 let stara umerla, ker se je bilo oblačilo na njej vzgalo. Celih 5 dni je terpela smertne spečenine. V tim času se je odpovedala protestanski krivi veri in umerla v katoliški, previdena z njenim sv. zakramenti. Njej je tako božja milost časno nesrečo v nar večji srečo spremenila.

Iz Rima. Katoličanam protivno gibanje na Angleskim je spreobrnjenje veliko krivovercov pospelo. Tudi mi smo tega priče. Spreobrnjenje Kambdenove rodovine je posebno pomljivo. Gospod in gospa sta z nekoliko naklonljivostjo k katoliški cerkvi iz Londona v Rim peršla, in tukaj sta se z duhovni ali že spreobrnjenimi rojaki pogovarjala. Pa per vsim tem se nista imela serčnosti sklepa dopolniti. Ko sta bila per svetim očetu v zaslišanji, sta jim več dvomov razodela, ki so jih lepo pojasnili in ob enim k stanovitni in ponižni molitvi opominovali. Ko sta hotla oditi, je njuna hči, še otrok, jaderno pred papeža pokleknila in prosila, de bi oni sami za njih spreobrnjenje molili. Na to so bili starsi tolikanj ginjeni, de so tudi pokleknil in se katoličane spoznali. Drugi dan so v kapelici Talbotovi katoliško vero molili in so bili slovesno v katoliško cerkev sprejeti. Gospod Kambden je drugi ud visoke zbornice, ki se je v Rimu v katoliško cerkev vernil, prvi je bil gospod Fielding. Nek drug, gospod Leicester, bo kmalo nasledoval. Oksfordsko vseučiliše ima že veliko spreobrnjenih udov v Rimu, kakor: gospode Chirrol, Wynne, Patterson, Case, Garfride in Colman.

Ljubljana. Unidan so prečastiti in milostljiviknez in škof, ko so postne dneve za celo leto oznanili, vernim svoje škofije prijazin in obširin pastirsk list pisali in veliko iztisov v slovenskim in nemškim jeziku razposlahi. Prav permerjeno potrebam časa in posebnim zadevam in okoliščinam Ljubljanskiga mesta z umljivo, kerpko in serčno besedo od edino-zveličavne katoliške vere govoré ter skažejo jasno, de le katoliška cerkev hrani in deli vse zaklade gnade in resnice, ki jih je Kristus človeškemu rodu s svojo pokoršino do smertina križi perdobil. Opominjajo ginljivo duše sebi izročene, do naj v svetim veselji nad neprecenljivim posestvam resnice perpravljeni bodo, sveto vero povsod serčno spoznavati in terditi ter stanovitno od sebe odvrčevati vsakteriga duha laži in zmote, naj si že kakor si bodi jih zapeljati poskuša. „Vedite“, pravijo, „de bo pred temá svetila, zmerzlina prijetno ogrevala in pred kdo od strupa živél, kakor bota zmota in laž zveličale.“

— Milostljivi knezo-škof so gosp. Matevž a Svetličič-a, dezdajnega fajmoštra per sv. Petru v Ljubljani v fajmoštra in dehanta v Kamniku izvolili in mestniga kaplana per sv. Nikolavžu v Ljubljani, gosp. Jakoba Fada-ta, fajmoštra v Polhovim Gracu postavili.